

HE 141/2003 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain, työttömyyskassalain 2 a §:n, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen, aikuiskoulutustuesta annetun lain 17 ja 26 §:n, Koulutusrahastosta annetun lain 4 ja 14 §:n ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi työttömyysturvalakiin, aikuiskoulutustuesta annettuun lakiin ja Koulutusrahastosta annettuun lakiin hallintolain voimaantulosta aiheutuvat korjaukset. Erityislaeissa esitetään säädettäväksi hallintolaista poikkeavalla tavalla päätöksen tiedoksi antamisesta, mikä voisi aina tapahtua tavallisena tiedoksiantona. Lisäksi esitetään hallintolaista poikkeavalla tavalla säädettäväksi asiavirheen korjaamisesta. Esityksen mukaan asiavirheen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttäisi asianosaisen suostumusta. Työttömyyskassalakiin ehdotetaan hallintolain ja kielilain voimaan tulosta johtuvaa teknistä muutosta. Esityksessä ehdotetaan myös eräitä muutoksia koulutuspäivärahan myöntämisen perusteisiin sekä työttömyyspäivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistukseen. Koulutuspäivärahan myöntämisen edellytyksiä ehdotetaan

tarkennettavaksi siten, että etuutta ei voisi saada, jos henkilö työllistyy päätoimisesti yrittäjänä. Etuutta ei myöskään myönnettäisi henkilölle, joka saa samoihin tai muihin päätöksiin opintoihin opintotukilain mukaista opintotukea, tai joka on vastaanottanut yli kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä. Lisäksi esitetään, että työssäoloehdon täytyminen kesken koulutuspäiväraha-ajan ei johtaisi ansioperusteisen koulutusetuuden tason uudelleen määrittämiseen ja omavastuuajan ottamiseen. Julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset**1.1. Hallintolaki**

Hallintolaki (434/2003) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004. Hallintolain tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Lain tarkoituksena on myös edistää hallinnon palvelujen laatua ja tuloksellisuutta. Lakia sovelletaan muun muassa Kansaneläkelaitoksessa. Lisäksi lakia sovelletaan, kun yksityinen taho hoitaa julkisia hallintotehtäviä. Tällaisena yksityisenä, joka hoitaa julkista tehtävää, on pidettävä muun muassa työttömyyskassalaissa (603/71984) tarkoitettuja työttömyyskassoja ja Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa. Lailla kumotaan hallintomenettelylaki (598/1982) ja tiedoksiannosta hallintoasioissa annettu laki (232/1966). Hallintolaki on yleislaki, jota sovelletaan silloin, kun erityislaissa ei ole toisin säädetty.

Työttömyysturvalain (1290/2002) 11 luvussa on säädetty hallintolaista poikkeavalla tavalla työttömyysetuuden hakemisesta, hakemuksen vireille tulemisesta ja vireille saamisen tavasta, etuutta koskevan päätöksen muodosta, itseoikaisusta ja päätöksen poistamisesta. Samoin työttömyysturvalaissa säädetään erikseen hakijan velvollisuudesta esittää asiansa ratkaisemiseksi tarvittava selvitys etuuden maksajalle. Näiltä osin työttömyysturvalain mukaista asiaa käsiteltäessä sovelletaan hallintolain säännöksiä sijasta sitä, mitä työttömyysturvalaissa säädetään. Päätöksen tiedoksisaantipäivästä säädetään lain 12 luvun 6 §:ssä tiedoksisaantiajan suhteen samansisältöisesti kuin hallintolaissa. Lainkohdassa säädetään kuitenkin hallintolakia laajemmin siitä, keitä tiedoksisaantiajan noudattaminen koskee, joten myös tiedoksisaannin osalta noudatetaan työttömyysturvalakia hallintolain sijasta.

Aikuiskoulutustuesta annettun lain

(1276/2000) 16—18 ja 22—26 §:ssä säädetään menettelystä aikuiskoulutustukiasiassa. Lain 16 §:ssä säädetään etuuden hakemisesta, jonka tulee tapahtua kirjallisesti. Hakemuksen mukaan tulee liittää selvitykset, joiden perusteella asia voidaan tutkia. Etuutta koskeva päätös tulee 17 §:n perusteella antaa kirjallisesti. Päätöksen tiedoksi saamisesta säädetään 22 §:ssä, itseoikaisusta 23 §:ssä ja päätöksen poistamisesta sekä virheen korjaamisesta säädetään 25 sekä 26 §:ssä. Säädökset ovat erityislaissa olevina soveltamisessa etusijalla hallintolakiin nähden, ja näiltä osin aikuiskoulutustukiasiata käsiteltäessä sovelletaan hallintolain säännöksiä sijasta sitä, mitä aikuiskoulutustuesta annetussa laissa säädetään. Muilta osin Koulutusrahastossa noudatettaisiin aikuiskoulutustukea koskevaa asiaa käsiteltäessä hallintolakia.

Koulutusrahastosta annetussa laissa säädetään menettelystä käsiteltäessä ammattitutkintostipendin myöntämistä koskevaa asiaa. Lain 4 §:ssä säädetään, että ammattitutkintostipendiä koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös. Lain 7 §:ssä säädetään ammattitutkintostipendin hakemisesta ja maksamisesta. Muilta osin menettelyssä noudatetaan mitä aikuiskoulutustukilaisissa säädetään. Koulutusrahastosta annettu laki on erityislaki, joten sen menettelytapasäännöksiä noudatetaan ensisijaisesti suhteessa hallintolakiin. Kuten aikuiskoulutustuesta annetun lain kohdalla, Koulutusrahasto noudattaisi muilta osin hallintolakia.

Hallintolaissa säädetään hallintomenettelylaista ja tämän myötä työttömyyskassoissa, Kansaneläkelaitoksessa ja Koulutusrahastossa nykyisin noudatettavasta menettelystä poikkeavalla tavalla päätöksessä olevan asia-virheen korjaamisesta ja päätöksen antamisesta tiedoksi asianosaiselle. Tältä osin ehdotetaan työttömyysturvalakia, aikuiskoulutustuesta annettua lakia ja Koulutusrahastosta annettua lakia muutettavaksi.

Muilta osin hallintolakia sovelletaan työt-

tömyyskassoissa ja Koulutusrahastossa sellaisenaan niiden hoitaessa julkista tehtävää. Soveltamisessa tulee kuitenkin huomiota vaksi se, että eräät hallintolaissa säädetty menettelyt eivät sovellu käytettäviksi työttömyyskassoissa taikka Koulutusrahastossa niiden käsitellessä jäsenyys- tai etuusasiaa. Tällaisia säännöksiä ovat esimerkiksi hallintolain 38 §:ssä säädetty katselmus, 39 §:ssä säädetty tarkastus ja 41 §:ssä säädetty vaikutusmahdollisuuden varaaminen. Näiden säännöksiä soveltaminen ei ole mahdollista työttömyyskassan ja Koulutusrahaston etuuksien myöntämistä koskevaa asiaa käsitellessä näiden etuuksien luonteen vuoksi. Lainkohdissa säädellyt näytön esittämistavat eivät sovellu myöskään etuuksien hakemisessa käytettyyn kirjalliseen hakemiseen ja selvityksen antamiseen. Muita vastaavia säännöksiä on esimerkiksi hallintolain 40 § suullisesta todistelusta. Kaikille näille lainkohdille on ominaista joko asianosaisten taikka päätöksen vaikutuspiiriin joutuvien määrä (heitä on useampi kuin yksi) tai sitten kyse on etuusasiassa epätyypillisestä todistelukeinosta. Näiden ja merkitykseltään vastaavien hallintolain lainkohtien soveltaminen työttömyyskassoissa, Kansaneläkelaitoksessa ja Koulutusrahastossa jää käytännössä toteuttamatta.

1.1.1. Työttömyysturvalaki

Asiavirheen korjaaminen

Hallintolain 8 luvussa säädetään asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisesta. Hallintolain 50 §:n mukaan asiavirhe voidaan korjata asianosaisten eduksi tai haitaksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisten vahingoksi edellyttää lähtökohtaisesti asianosaisten suostumusta. Suostumusta ei hallintolain mukaan kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja johtuu asianosaisten omasta menettelystä.

Työttömyysturvalain 12 luvun 7 §:ssä säädetään päätöksen poistamisesta. Lainkohdan mukaan jos työttömyysturvalaissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu vääriin tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutus-oikeus voi poistaa päätöksen. Asian voi käsi-

tellä uudelleen myös asianosaisten suostumuksella.

Hallintolain 6 §:ssä on säädetty luottamuskensuojasta, joka asettaa erityisen suuria vaatimuksia sosiaaliturvaa hoitavan tahon toiminnalle. Näin ollen etuuspäätöksiä oikaistessa katsotaan tarpeelliseksi säätää hallintolaista poikkeavasti siten, että asianosaisten vahingoksi tehtävä asiavirheen korjaaminen edellyttäisi edelleen aina asianosaisten suostumusta taikka päätöksen poistoa vakuutus-oikeudessa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että työttömyysturvalain 12 lukuun lisättäisiin uusi 8 §, jossa säädettäisiin asiavirheen korjaamisesta. Asiavirheen korjauksen vireille tulemisessa, vaikutuksissa ja asian johdosta tehtävissä asiakirjamerkinnoissa sekä kirjoitusvirheen korjaamisessa noudatettaisiin mitä hallintolaissa säädetään.

Päätöksen tiedoksi antaminen

Uudet päätöksen tiedoksiannosta koskevat säännökset ovat hallintolain 9 ja 10 luvuissa. Laissa on säännökset tavallisesta ja todisteellisesta tiedoksiannosta. Tavallinen tiedoksiannointi toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Todisteellinen tiedoksiannointi on muun muassa lain 60 §:ssä säädetty tiedoksiannointi saantitodistusta vastaan. Lain mukaan tiedoksiannointi on toimitettava perille saantitodistusta vastaan, jos se koskee sellaista velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisäännösten alkuun kuuluu muutoksenhakuajan tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Lain perustelujen mukaan velvoittavia päätöksiä ovat kaikki sellaiset päätökset, joissa asetetaan jokin toiminnallinen velvoite, esimerkiksi maksuvelvoite.

Todisteellista tiedoksiannointitapaa perustellaan henkilön mahdollisuudella reagoida mahdollisen määräajan kulumiseen. Työttömyysetuutta koskevan päätöksen määräajat ovat aina henkilökohtaisia ja määräajan kulumisen voidaan arvioida tarvittaessa uudelleen, jos asiassa esitetään riittävä selvitys siitä, että päätöstä ei ole saatu tiedoksi. Jos saantitodistus ei asianmukaisesti palaudu lähettäjälleen, voi tämä johtaa aiheettomaan haastetiedoksiannointiin. Työttömyysetuuden saajat saattavat myös kokea saantitodistus-

menettelyn suhteettoman raskaaksi menettelyksi. Saantitodistusmenettely mahdollistaa myös keinottelun lainvoimaisuusajan kulumisella, jos päätös jätetään tietien tahtoen noutamatta.

Takaisinperintä- ja mahdollisesti joidenkin muidenkin päätöksiä lähettämisen saantitodistusta käyttäen tarkoittaisi mahdollisesti yli 10 300 työttömyyskassan päätöksen postittamista todisteellisesti. Saantitodistus- ja haastetiedoksiantomenettelyn kustannukset olisivat merkittävät, ja työttömyyskassojen työmäärä lisääntyisi monella tavalla. Haastetiedoksiantomenettely lisäisi myös haastemiesten työmäärää. Asioiden käsittely hidastuisi erityisesti liikamaksu- ja takaisinperintäasioissa.

Päätöksen lähettämisen saantitodistusta käyttäen merkitsisi sitä, että hakijan tulisi noutaa päätös osoitteensa mukaisesta postin toimipisteestä. Haja-asutusseudulla tämä voi merkitä pitkääkin asioimismatkaa, josta aiheutuvaan vaivaan nähden asiakas voi kokea todisteellisen tiedoksiantotavan rasitteeksi pikemminkin kuin eduksi.

Nykyisin työttömyyskassat kuten myös Kansaneläkelaitoskin lähettävät kaikki päätöksensä postitse kirjeellä vastaanottajalle. Työttömyyskassojen päätöksistä tiedoksianto saantitodistusta vastaan koskisi ainakin takaisinperintäpäätöksiä ja mahdollisesti joitakin hylkääviä päätöksiä. Päätösten suuri lukumäärä ja asiakaspalvelunäkökohdat huomioiden olisi epätarkoituksenmukaista, että niiden lähettämisessä joudutaan käyttämään hallintolain edellyttämää tiedoksiantotapaa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että hallintolain 60 §:n 1 momentista poiketen työttömyysturvalain 11 luvun 3 §:ään otettaisiin säännös, jonka perusteella työttömyyskassa voisi edelleen lähettää kaikki päätöksensä postitse tavallisena kirjeenä. Säännös koskisi paitsi etuuden saajalle lähetettäviä päätöksiä myös esimerkiksi kunnan toimielimelle annettavaa päätöstä etuuden maksamisesta sille. Päätös toimitettaisiin tavallisena kirjeenä myös etuuden saajan tilalle tullee asianosaiselle, kuten esimerkiksi kuolinpesän osakkaalle taikka pesänhoitajalle taikka muulle lailliselle edustajalle. Säännös ei kuitenkaan estäisi päätöksen toimittamista tiedoksi todisteellisesti taikka muita hallinto-

laissa mahdollisiksi säädettyjä tiedoksiantotapoja käyttäen. Lisäksi ehdotetaan, että lainkohtaan lisätään päätöksen antamisesta sähköisesti viittaus lakiin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003).

Kansaneläkelaitoksen antamien päätöksiä tiedoksiannosta annetaan erillinen esitys, jonka mukaan Kansaneläkelaitoksen etuuksia koskevien päätöksiä tiedoksi antamisesta säädettäisiin Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Säännöksessä ehdotetaan viitattavan Kansaneläkelaitoksen antamien päätöksiä osalta kyseiseen lakiin.

1.1.2. Työttömyyskassalaki

Työttömyyskassalain 2 a §:n mukaan työttömyyskassassa noudatetaan asian käsittelyssä soveltuvin osin hallintomenettelylakia. Hallintomenettelylain kumoutuessa on tarpeen tehdä lain 2 a §:ään tekninen muutos. Kun hallintolaki on yleislakina suoraan työttömyyskassoissa sovellettavaa lainsäädäntöä ehdotetaan, että lainkohdasta poistetaan viittaus hallintomenettelylain soveltamiseen soveltuvin osin. Samassa yhteydessä pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi sen uutta sisältöä vastaavaksi. Työttömyyskassalain 2 a §:ään esitetään kielilaista (423/2003) johtuvaa teknistä muutosta.

1.1.3. Laki aikuiskoulutustuesta

Aikuiskoulutustuesta annetun lain 26 §:ssä säädetään virheen korjaamisesta. Lainkohdan 1 momentin mukaan jos rahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, rahasto voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Momentissa ei ole säädetty hallintolakia vastaavalla tavalla menettelyssä tapahtuneesta virheestä aiheutuneen asiavirheen korjaamisesta, ja tältä osin 26 § 1 momenttia esitetään täydennettäväksi.

Lain 17 §:ssä säädetään, että aikuiskoulutustukea koskeva päätös on annettava hakijalle kirjallisesti. Lainkohtaan esitetään lisättäväksi säännös siitä, että päätös annetaan tiedoksi postittamalla se tavallisena kirjeenä Koulutusrahastolle ilmoitettuun postiosoit-

teeseen. Samaa menettelyä noudatettaisiin annettaessa päätös tiedoksi esimerkiksi koulunpesälle taikka etuuden saajan lailliselle edustajalle.

1.1.4. Laki Koulutusrahastosta

Ammattitutkintostipendiä koskevissa menettelytapasäännöksissä viitataan aikuiskoulutustukilakiin muilta osin, mutta päätöksen antamisesta säädetään erikseen lain 4 §:ssä. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että 4 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään säännös päätöksen tiedoksi antamisesta työttömyysturvalakiin ehdotettua muutosta vastaavasti. Lain 14 §:ssä säädetään etuusasian käsittelyssä noudatettavasta menettelystä. Lainkohtaan ehdotetaan tehtäväksi hallintolaista ja kielilaista johtuva tekninen korjaus.

1.2. Muut työttömyysturvalakia ja julkisesta työvoimapolvelusta annettua lakia koskevat muutokset

Työttömyysturvalain kokonaisuudistus tuli voimaan vuoden 2003 alusta. Uuteen työttömyysturvalakiin on koottu aiemmin eri laeissa olleet työttömyyden aikaista toimeentuloturva koskevat säännökset. Työttömyysturvalakiin on otettu säännökset työmarkkinatuesta ja työttömälle omaehtoisen koulutuksen ajalta maksettavasta koulutuspäivärahas- ta.

Työttömyysturvalain 10 luvun 2 §:ssä säädetään koulutuspäivärahan työvoimapolitiisista edellytyksistä. Lainkohdan mukaan koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa. Edelleen lainkohdassa säädetään, ettei koulutuspäivärahaan sovelleta lain 2 ja 8 luvuissa olevia työvoimapolitiisia edellytyksiä. Ennen uuden työttömyysturvalain voimaantuloa voimassa olleessa työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (1402/1997) säädettiin, että koulutusaikana ei sovellettu eräitä työttömyysturvalaissa (602/1984) ja työmarkkinatuesta annetussa laissa (1542/1993) olevia työvoimapolitiisia edellytyksiä. Sovellettavia edellytyksiä olivat kuitenkin muun muassa yrittä-

jyittä ja päätoimista opiskelua koskevat työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiiset edellytykset. Koulutuspäiväraha-oikeutta ei ollut myöskään henkilöllä, joka on koko-aikatyössä.

Työttömyysturvalain kokonaisuudistuksen yhteydessä ei ollut tarkoitus muuttaa koulutuspäivärahaan oikeutettujen henkilöiden piiriä. Tämän perusteella esitetään, että työttömyysturvalain 10 luvun 2 §:n muutetaan siten, että siinä säädettäisiin, että työttömyysturvalain 2 lukua ei sovelleta lukuun ottamatta sen 2 ja 4—5 pykälää. Luvun 10 §:ään ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva tekninen muutos.

10 luvun 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikaisen työn ajalta ei ole oikeutta koulutuspäivärahaan. Näin säännös on yhteneväinen työttömyyspäiväraha-oikeutta koskevien säännösten kanssa sen suhteen, milloin henkilöllä on oikeus sovitettuun etuuteen ja milloin kokoaikatyö estää etuuden maksamisen, jolloin kokoaikatyön alkamiseen saakka ja sen päättymisen jälkeen maksetaan täyttä etuutta. Uudessa 4 momentissa esitetään säädettäväksi myös, että koulutuspäivärahaan ei ole oikeutta, jos henkilö saa opintotukea joko saman opiskelun taikka muun päätoimisen opiskelun perusteella.

Koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa. Lisäksi edellytetään, että hän on koulutuksen aloittamista edeltäneen 12 kuukauden aikana ollut työttömänä yhteensä neljän kuukauden ajan siten, että hän on saanut työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea yhteensä 86 päivää. Tämä työttömyysehto todetaan maksettuina työttömyysetuuspäivinä niin sanotusta 500 päivän rekisteristä tai työmarkkinatukea koskevista maksatustiedoista. Määrittelytapa ottaa huomioon työttömyysetuuden maksamisen estävät tekijät, kuten esimerkiksi korvauksettomat määrääajat eli niin sanotut karenssit tai jonkun muun lain kuten esimerkiksi sairausvakuutuslain (364/1963) perusteella maksetut etuuskaudet. Myös sovitellun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen piiriin kuuluvat tilanteet, kuten osa-aikatyön tekeminen tai satunnaiset työsuhteet tulisivat otetuiksi huomioon työt-

tömyyden kestoa arvioitaessa, kun maksetut työttömyyspäivärahopäivät laskettaisiin 500 päivän maksurekisteristä muutettuna vastaamaan täysiä korvauspäiviä.

Edellä esitetyn perusteella esitetään lainkohtaa muutettavaksi siten, että siinä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin työttömänä työnhakijana oleminen säättämällä, että työttömällä työnhakijalla tarkoitetaan työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua henkilöä. Määritelmä kattaa muun muassa lain 4 luvun 1 §:ssä määritellyt, soviteltua työttömyysetuutta saavat henkilöt. Näin selkeytettäisiin ratkaisutilannetta suhteessa julkisesta työvoimapolymasta annettuun lakiin (1295/2002), jonka työttömän työnhakijan määritelmä poikkeaa työttömyysturvalain määritelmästä sen suhteen, minkä verran työllistyvää henkilöä voidaan pitää työttömänä henkilönä.

Työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa säädettiin lisäksi, ettei koulutuspäivärahauden aikana sovelleta työttömyysturvalain 26 §:ssä olevaa säännöstä työttömyyspäivärahauden alkamisesta alusta. Voimassa olevassa työttömyysturvalaissa ei vastaavaa säännöstä ole, vaan koulutuspäivärahauden aikana täyttyvä työssäoloehto johtaa siihen, että työttömyyspäivärahan maksetut päivät alkavat alusta ja päivärahan perusteena oleva palkka määritellään uudelleen, mistä puolestaan seuraa päivärahan suuruuden uudelleen määrittelyminen. Myös omavastuu aika tulee otettavaksi. Päivärahauden alkaminen uudelleen alusta soveltuu huonosti koulutuspäivärahaa koskeviin erityissäännöksiin, sillä koulutuspäivärahaa on joka tapauksessa mahdollista saada enintään 500 päivältä. Lisäksi etuutena maksetaan aina sitä etuutta, johon henkilö on ollut oikeutettu koulutuksen alkaessaan, eli työmarkkinatuella koulutuksen aloittaneen henkilön työssäoloehdon täytyminen ei siirrä häntä ansioperusteisen etuuden piiriin.

Edellä esitetyn perusteella päivärahakauden uudelleen alkamista koskeva säännös ehdotetaan suljettavaksi pois koulutuspäivärahasäännöksiä sovellettaessa. Menettelyn tarkoituksena on turvata hakijalle etuus sen tasoisena kuin mihin hän on ollut oikeutettu koulutuksen aloittaessaan. Koska koulutuspäivärahaan oikeuttava opiskelu on päätoimista,

henkilö ei menetä työssäoloehtoonsa kertynyttä työtä. Työssäoloehdon tarkastelujakson pidentämistä koskevien säännöksiin perusteella koulutuspäivärahauden pidentää tarkastelujaksoa. Työssäoloehdon täytyminen voidaan siis tutkia henkilön päätettyä päätoimiset, koulutuspäivärahaan oikeuttavat opintonsa.

Julkisesta työvoimapolymasta annetun lain 9 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään, että ansiotuen suuruutta määriteltäessä noudatetaan, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 8 §:ssä säädetään etuuden enimmäisajan alkamisesta alusta ja etuuden perusteena olevan palkan uudelleen määrittelymisestä. Koulutusaikaisten etuuksien myöntämisedellytyksien tulisi olla mahdollisimman yhdenmukaiset, ja erojen tulisi perustua järjestelmien tarkoituksissa ja tavoitteissa oleviin eroavaisuuksiin. Työssäoloehdon täytyminen kesken koulutustukikauden on lisäksi tilanne, jota on pidettävä erittäin harvinaisena. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että 9 luvun 2 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että siitä poistetaan viittaus työttömyysturvalain 6 luvun 8 §:n soveltamiseen ansiotukea myönnettäessä.

Työttömyysturvalain 14 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään ansiopäivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistuksesta silloin, kun palkanmäärittelyyn on otettava mukaan sellaista työssäoloehtoon hyväksyttävää työtä, jonka työssäoloehtoon ottaminen perustuu ns. tarkastelujakson pidentämiseen. Nykymuodossaan lainkohdassa säädetään, että tarkastelujakson pidentämistä edeltävältä ajalta huomioitavaa palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työtekijäin eläkeläisissä tarkoitettu indeksiluku poikkeaa ajanjaksosta, jolle tarkastelujakson pidennys on ulottunut. Päivärahan alkamisajankohdalla tarkoitetaan ensimmäistä päivää, jolta ansiopäivärahaa maksetaan esimerkiksi työvoimapolymastisen lausunnon perusteella asetetun karenssin tai omavastuuajan kulumisen jälkeen. Lainkohdan muotoilu on vaikeaselkoinen ja osittain käsitteellisesti virheellinen, ja tämän tilanteen korjaamiseksi lainkohtaan esitetään teknistä korjausta. Edellä esitetyn perusteella 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetäisiin 5 luvun 3 §:ää ja 6 lu-

vun 4 §:ää vastaavalla tavalla niistä seikoista, joiden perusteella indeksitarkistus voidaan suorittaa. Näin ollen kun varsinaisen 24 tai 28 kuukauden tarkastelujaksoa edeltäviä työskentelyaikoja otetaan tarkastelujakson pidentämisen vuoksi työssäoloehtoon, vain näitä varsinaista tarkastelujaksoa edeltäviä palkkoja tarkistetaan siinä suhteessa, missä niistä uusimman työskentelyvuoden indeksi poikkeaa päivärahan alkamisvuoden indeksistä. Tästä seuraa se, että indeksitarkistuksessa käytetään vain yhtä vertailuindeksiä.

Lainkohdan 2 momentissa säädetään indeksitarkistuksesta, joka tehdään, kun henkilö on saanut osatyökyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä, ja eläke lakkaa. Säännöksen taustalla on 31. päivään joulukuuta 2002 saakka voimassa olleen työttömyysturvalain 22 §:n 3 momentti, jossa säädettiin nykyistä lakia vastaavasti, että osatyökyvyttömyys- ja osa-aikaeläkkeen saajan ansiopäiväraha määritellään eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Jotta pitkään jatkunut osatyökyvyttömyys- tai osa-aikaeläke ei johtaisi tulotason alenemiseen, 1 päivänä tammikuuta 2003 voimaan tullessa laissa säädettiin indeksitarkistuksesta. Indeksitarkistus voidaan kuitenkin nykyisellään tehdä vain, jos eläke lakkaa. Jotta indeksitarkistus toimisi tarkoituksensa mukaisesti, momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että indeksitarkistus tehdään myös, kun henkilön osa-aikainen työsuhte päättyy eläkkeen jatkuttua yhdenjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan. Näin indeksitarkistus päivärahan perusteena olevaa palkkaa määriteltäessä voidaan tehdä myös niissä tilanteissa, joissa osatyökyvyttömyys- tai osa-aikaeläke jatkuu.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi tekninen korjaus, jossa lain 5 luvun 13 §:n 2 momentissa oleva viittaus lain 3 luvun mukaisiin sairausvakuutuksen ja kuntoutusrahan omavastuu-aikasäännöksiin muutetaan viittaamaan kyseisen 3 luvun 3 §:n 4 momenttiin, jossa näiden etuuksien omavastuuajalta maksettavasta työttömyysetuudesta säädetään.

1.3 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetulla lailla (555/1998) työnantajan vakuutus-

maksuvelvollisuudesta säädettiin lain 12 §:ssä ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta vapauttamisesta eräissä tapauksissa lain 13 §:ssä. Lakia muutettiin vuoden 2003 alusta työttömyysetuuksien rahoituksen muuttamisesta annetulla lailla (1301/2002). Kyseisellä lailla säädettiin työnantajana omavastuumaksusta, joka vaikutti myös 1 päivänä tammikuuta 2008 voimaan tuleviin säännöksiin työttömyysvakuutusmaksun määrittelystä. Lisäksi pyrittiin muun muassa selkiyttämään vakuutusmaksuvelvollisuutta koskevia säännöksiä. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään lisättiin uusi 3 ja 4 momentti, joissa säädetään työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta vapauttamisesta. Voimaantulosäännöksen mukaan lain 12 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004. Samalla muutettiin 13 § koskemaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua yrityksen osaomistajasta. Voimaantulosäännöksen mukaan lain 13 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Voimassa olevassa laissa työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta vapauttamisesta säädetään vuosina 2004-2007 sekä 12 että 13 §:ssä, jotka osin poikkeavat toisistaan. Tarkoituksena on, että työnantajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuudesta vapautumisesta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004 lukien työttömyysetuuksien rahoituksen muuttamisesta annetulla lailla muutettua 12 §:ää.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan työttömyysetuuksien rahoituksen muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännökseen tehtäväksi tekninen muutos siten, että lain 13 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004 kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sellaisia henkilöitä, joilla työssäoloehto täyttyisi koulutuspäivärahakauden aikana on vuoden aikana muutamia kymmeniä. Jos työssäoloehdon ei katsota täyttyvän näissä tilanteissa, ei myöskään oteta omavastuuajaa, miltä ajalta menot lisääntyisivät. Myöskään

utta palkanmäärittelyä ei tällöin tehtäisi, minkä vaikutukset päivärahan tasoon voivat olla molemman suuntaisia.

Ehdotettu indeksitarkistus osa-aikaisen työsuhteen päättyessä koskee osatyökyvyttömyyseläkkeellä ja osa-aikaeläkkeellä olevia. Henkilöitä, joita palkanmäärityksessä tehtävä indeksikorotus koskisi on muutama sata. Ehdotettujen muutosten taloudelliset vaikutukset ovat hyvin vähäiset.

Päätöksen tiedoksi antamista ja asiavirheen korjaamista koskevilta osilta esityksessä on kyse nykyisen käytännön jatkamisesta. Ehdotuksilla ei siten ole vaikutusta työttömyyskassojen ja Koulutusrahaston toimintaan, eikä niiden hallintokustannuksiin. Sen sijaan mikäli esimerkiksi takaisinperintäpäätökset tulisi antaa tiedoksi todisteellisesti, tähän liittyvä työmäärä kasvaisi huomattavasti ja postituskulut lisääntyisivät.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä työmarkkinaosapuolien kanssa. Esityksestä on kuultu Vakuutusvalvontavirastoa, Kansaneläkelaitosta, Koulutusrahastoa, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:tä, oikeusministeriötä ja työministeriötä.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Hallintolain voimaantulosta johtuvien ehdotusten osalta esitys on rakennettu yhteneväisesti muita sosiaaliturvaetuuksia koskevien esityksien kanssa.

5. Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi.

6. Säättämisjärjestys

Perustuslain 21 §:n 2 momentti sisältää lainsäätäjään kohdistuvan toimeksiannon hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla. Hyvän hallinnon takeilla tarkoitetaan myös yksilön ennakkollista oikeusturvaa ilmentäviä menettelyllisiä vaatimuksia ja vaatimuksia, jotka koskevat yksilön mahdollisuuksia saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Ehdotetuissa laeissa säädettäisiin mahdollisuudesta antaa tavallisella kirjeellä postitse tiedoksi sellainen päätös, joka velvoittaa asianosaista taikka jonka tiedoksi saamisesta alkaa kulu muutoksenhakuajaksi. Ottaen huomioon se seikka, että sosiaaliturvalainsäädännössä ylimääräisten muutoksenhakukeinojen lisäksi on mahdollista, että muutoksenhakuaste ottaa tutkittavakseen myöhästyneen valituksen, ei esitetyn tiedoksiantotavan voida katsoa vaarantavan asianosaisen mahdollisuutta saada asiansa tutkittavaksi riippumattomassa muutoksenhakuasteessa. Edelleen ehdotetuissa laeissa säädettäisiin, että asianosaisen vahingoksi tapahtuva asiavirheen korjaaminen voisi tapahtua vain hänen suostumuksellaan. Esitetty säädös on omiaan turvaamaan perustuslain 19 §:n 2 momentissa perusoikeutena taattua perustoimeentulon turvaa ja asianosaisen luottamuksensuojaa suhteessa viranomaiseen ja tämän tekemään päätökseen. Etuudensaajien yhdenvertaisuus edellyttää, että asiavirheen korjaamista koskeva säätely kattaa myös muut työttömyysaikaiset etuusjärjestelmät.

Ehdotetut lait vastaisivat perustuslain edellyttämää säädöstasoa. Näin ollen on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvun 13 §:n 2 momentti, 10 luvun 2 § ja 10 § ja 14 luvun 2 §, sekä
lisätään 10 luvun 3 §:ään uusi 4 momentti, 6 §:ään uusi 3 momentti, 11 luvun 3 §:ään uusi 3 momentti ja 12 lukuun uusi 8 §, seuraavasti:

<p style="text-align: center;">5 luku</p> <p style="text-align: center;">Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset</p> <p style="text-align: center;">13 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Omavastuu aika</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Omavastuupäiviksi ei voida lukea niitä päiviä, joina henkilö ei täytä päivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta päivärahaan 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun päivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika rajojen ylittymisen vuoksi. Omavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuu aika.</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p style="text-align: center;">10 luku</p> <p style="text-align: center;">Koulutuspäivärahaa koskevat säännökset</p> <p style="text-align: center;">2 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Koulutuspäivärahan työvoimapoliittiset edellytykset</i></p> <p>Koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna työttömänä</p>	<p style="text-align: center;">työnhakijana työvoimatoimistossa. Koulutuspäivärahaan ei sovelleta tämän lain 2 luvun 1, 3 ja 6—21 §:ää eikä lain 8 luvun säännöksiä.</p> <p style="text-align: center;">3 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Koulutuspäivärahan saamisen erityisedellytykset</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Koulutuspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä, joka työllistyy kokoaikatyössä yli kahden viikon ajan. Koulutuspäivärahaan ei ole myöskään oikeutta, jos opiskelija saa opintotuesta annetun lain (65/1994) mukaista opintotukea koulutuspäivärahan perusteena olevien opintojen taikka muiden päätoimisten opintojen suorittamiseen.</p> <p style="text-align: center;">6 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Koulutuspäiväraha kauden kesto</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Koulutuspäiväraha kauden aikana ei sovelleta 6 luvun 8 §:ää.</p> <p style="text-align: center;">10 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Työvoimatoimiston tietojenantovelvollisuus</i></p> <p>Työvoimatoimiston tai työvoimatoimikunnan tulee ilmoittaa koulutuspäivärahan maksajalle tiedot 4 §:ssä tarkoitettuna koulutuksen</p>
---	---

aloittaneista opiskelijoista ja työttömänä työnhakijana olosta koulutuksen alkaessa sekä 2 luvun 2 ja 4—5 §:ssä säädetyistä edellytyksistä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Etuutta koskeva päätös

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 60 §:n 1 momentissa säädetään, työttömyyskassan päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä etuuden maksajalle ilmoitettuun postiosoitteeseen. Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyä etuutta koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta säädetään erikseen Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Päätöksi asiakirjan sähköisessä tiedoksiannossa noudatetaan, mitä laissa sähköisestä asioinnista viranomais toiminnassa (13/2003) säädetään.

12 luku

Muutoksenhaku

8 §

Asiavirheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen vääriin lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi

poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistus

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa ajalta, jolle tarkastelujakso on 5 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella pidennetty, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jolla henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aika-eläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona eläke on alkanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

2.

Laki

työttömyyskassalain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 1291/2002, seuraavasti:

2 a §

Muun lainsäädännön soveltaminen

mitä kielilaissa (423/2003) ja soveltuvin osin
 mitä saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

Käsiteltäessä työttömyyskassan myöntämää lakisääteistä etuutta tai työttömyyskassan jäsenyyttä koskevaa asiaa noudatetaan

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

3.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1301/2002) voimaantulosäännöksen 1 momentti, seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003. Lain 12, 13 ja 15 § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004 kuitenkin siten, että lain 13 §:ää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen. Lain 14 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Lain

24 ja 24 a—24 d § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

4.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain 17 ja 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2000 aikuiskoulutuksesta annetun lain (1276/2000) 26 §:n
 1 momentti, ja
lisätään 17 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

17 §

Etuutta koskeva päätös

Sen estämättä, mitä hallintolain 60 §:n 1 momentissa säädetään, päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen Koulutusrahastolle ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

26 §

Virheen korjaaminen

Jos rahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, rahasto voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

5.

Laki**Koulutusrahastosta annetun lain 4 ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 4 §:n 2 momentti ja 14 §, seuraavasti:

4 §

Ammattitutkintostipendi

Ammattitutkintostipendin myöntämisestä, epäämisestä ja takaisinperinnästä on annettava hakijalle kirjallinen päätös. Sen estämättä, mitä hallintolain 60 §:n 1 momentissa säädetään, päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen Koulutusrahastolle ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

14 §

Hallintomenettely

Etuusasiaa käsiteltäessä noudatetaan mitä kielilaissa (423/2003), ja soveltuvin osin mitä saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään. Rahaston asiakirjojen ja toiminnan julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rahaston toimihenkilö voi sen estämättä, mitä hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä asiaa, joka koskee rahastoa työnantajana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

6.

Laki**julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvun 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 9 luvun 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

9 luku

Koulutustuki

2 §

Koulutustuki

 Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun peruspäivärahan suuruinen. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2—5 sekä 10 ja

11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotetun ansio-osan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaisista ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvun 13 §:n 2 momentti, 10 luvun 2 § ja 10 § ja 14 luvun 2 §, sekä
lisätään 10 luvun 3 §:ään uusi 4 momentti, 6 §:ään uusi 3 momentti, 11 luvun 3 §:ään uusi 3 momentti ja 12 lukuun uusi 8 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

13 §

13 §

Ostavastuu aika

Ostavastuu aika

Ostavastuupäiviksi ei voida lukea niitä päiviä, joina henkilö ei täytä päivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta päivärahaan 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun päivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaikarajojen ylittymisen vuoksi. Ostavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan ostavastuu aika.

Ostavastuupäiviksi ei voida lukea niitä päiviä, joina henkilö ei täytä päivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta päivärahaan 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun päivärahaan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaikarajojen ylittymisen vuoksi. Ostavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan ostavastuu aika.

---

10 luku

Koulutuspäivärahaa koskevat säännökset

2 §

Koulutuspäivärahan työvoimapoliittiset edellytykset

Koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa. Koulutuspäivärahaan ei sovelleta tämän lain 2 ja 8 luvun säännöksiä.

10 luku

Koulutuspäivärahaa koskevat säännökset

2 §

Koulutuspäivärahan työvoimapoliittiset edellytykset

Koulutuspäivärahan saamisen edellytyksenä on, että henkilö on koulutuksen aloittaessaan 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa. Koulutuspäivärahaan ei sovelleta tämän lain 2 luvun 1, 3 ja 6—21 §:ää eikä lain 8 luvun säännöksiä.

3 §

Koulutuspäivärahan saamisen erityisedellytykset

—————
Koulutuspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä, joka työllistyy kokoaikatyössä yli kahden viikon ajan. Koulutuspäivärahaan ei ole myöskään oikeutta, jos opiskelija saa opintotuesta annetun lain (65/1994) mukaista opintotukea koulutuspäivärahan perusteena olevien opintojen taikka muiden päätoimisten opintojen suorittamiseen.

6 §

Koulutuspäivärahakauden kesto

—————
Koulutuspäivärahakauden aikana ei sovelleta 6 luvun 8 §:ää.

10 §

Työvoimatoimiston tietojenantovelvollisuus

Työvoimatoimiston tai työvoimatoimikunnan tulee ilmoittaa koulutuspäivärahan maksajalle tiedot 4 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen aloittaneista opiskelijoista ja työttömänä työnhakijana olosta koulutuksen al-

kaessa sekä 2 luvun 2 ja 4—5 §:ssä säädettyistä edellytyksistä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 §

Etuutta koskeva päätös

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 60 §:n 1 momentissa säädetään, työttömyyskassan päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä etuuden maksajalle ilmoitettuun postiosoitteeseen. Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyä etuutta koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta säädetään erikseen Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Päätösasiakirjan sähköisessä tiedoksiannossa noudatetaan, mitä laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään.

12 luku

Muutoksenhaku

8 §

Asiavirheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistus

Ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa, joka on laskettu 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettun tarkastelujakson pidentämistä edeltäneeltä ajalta, tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, johon tarkastelujakson pidennys on ulottunut.

Yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti määräytyvän ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona eläke on alkanut.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistus

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa ajalta, jolle tarkastelujakso on 5 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella pidennetty, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jolla henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona eläke on alkanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

2.

Laki**työttömyyskassalain 2 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 1291/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 a §

Hallintomenettelylain soveltaminen

Käsiteltäessä työttömyyskassan myöntämää lakisääteistä etuutta tai työttömyyskassan jäsenyyttä koskevaa asiaa noudatetaan soveltuvien osin mitä hallintomenettelylaissa (598/1982), kielilaissa (148/1992) ja saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

Ehdotus

2 a §

Muun lainsäädännön soveltaminen

Käsiteltäessä työttömyyskassan myöntämää lakisääteistä etuutta tai työttömyyskassan jäsenyyttä koskevaa asiaa noudatetaan mitä kielilaissa (423/2003) ja soveltuvien osin mitä saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

_____

3.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1301/2002) voimaantulosäännöksen 1 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003 kuitenkin siten, että lain 12 ja 15 § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004. Lain 13 ja 14 § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Lain 24 ja 24 a—24 d § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammikuuta 2003. Lain 12, 13 ja 15 § tulevat voimaan 1 päivän tammikuuta kuitenkin siten, että lain 13 §:ää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen. Lain 14 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Lain 24 ja 24 a—24 d § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

4.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain 17 ja 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2000 aikuiskoulutuksesta annetun lain (1276/2000) 26 §:n
 1 momentti ja
lisätään 17 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Etuutta koskeva päätös

Sen estämättä, mitä hallintolain 60 §:n 1 momentissa säädetään, päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen Koulutusrahastolle ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

26 §

Virheen korjaaminen

 Jos rahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, rahasto voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

26 §

Virheen korjaaminen

 Jos rahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, rahasto voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

5.

Laki**Koulutusrahastosta annetun lain 4 ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 4 §:n 2 momentti ja 14 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Ammattitutkintostipendi

Ammattitutkintostipendin myöntämisestä, epäamisestä ja takaisinperinnästä on annettava hakijalle kirjallinen päätös.

14 §

Hallintomenettely

Etuusasiaa käsiteltäessä noudatetaan soveltuvin osin mitä hallintomenettelylaissa (598/1982), kielilaissa (148/1922), saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) asiakirjain lähettämisestä annetussa laissa (74/1954) sekä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/1966) säädetään. Rahaston asiakirjojen ja toiminnan julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rahaston toimihenkilö voi sen estämättä, mitä hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä asiaa, joka koskee rahastoa työnantajana.

Ehdotus

4 §

Ammattitutkintostipendi

Ammattitutkintostipendin myöntämisestä, epäamisestä ja takaisinperinnästä on annettava hakijalle kirjallinen päätös. *Sen estämättä, mitä hallintolain 60 §:n 1 momentissa säädetään, päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen Koulutusrahastolle ilmoittamaansa postiosoitteeseen.*

14 §

Hallintomenettely

Etuusasiaa käsiteltäessä noudatetaan mitä kielilaissa (423/2003) ja soveltuvin osin mitä saamenkielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään. Rahaston asiakirjojen ja toiminnan julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rahaston toimihenkilö voi sen estämättä, mitä hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä asiaa, joka koskee rahastoa työnantajana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

6.

Laki**julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 9 luvun 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapolvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 9 luvun 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 luku
Koulutustuki
 2 §
Koulutustuki

Ehdotus

9 luku
Koulutustuki
 2 §
Koulutustuki

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2—5 sekä 8, 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotetun ansio-osan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaista ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2—5 sekä 10 ja 11 §:ssä säädetään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta, mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotetun ansio-osan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaista ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.